

POSUDEK VEDOUCÍHO KVALIFIKAČNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Příloha k protokolu o státní bakalářské zkoušce.

DIPLOMANT: **LABUSOVÁ Markéta**

Obor: Režie-dramaturgie ALD

VEDOUČÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE: doc. MgA. Lukáš Jiříčka, Ph.D.

Na úvod – vzácněji se setkáme s bakalářskou prací vykazující se nejen obšírnou erudicí, ale i schopností sofistikované argumentace, která je-li navíc podepřena silným tématem, vnáší do debaty aktuální a palčivé otázky tu více tu méně spojené s divadelním či performativním uměním. Markéta Labusová se rozhodla ve své práci s jemně ironickým titulem *Čichám, čichám antropocentrismus* a ještě delším podtitulem „*Za hranice lidské perspektivy / k performativní povaze přírody*“ vztáhnout k dnes tolik diskutované oblasti antropocentrismu, vymírání druhů, lidské zodpovědnosti, etiky tvorby, ale i nahlížení na projevy přírody jako svébytné projevy performance. Diplomantka vychází z bohaté reflexe rozmanitých teorií, ale i praktických či uměleckých výstupů, jež se k otázce planetární zodpovědnosti vztahují a také otevřeně dokládá, že jistou pohnutkou ji v tomto ohledu byla vlastní práce na projektech Kdeže loňské sněhy jsou – Úvod do zimologie nebo připravovaného díla Pravidla stromů. Svým způsobem se tak její bakalářská práce řadí k pracím Zuzany Scerankové či Natálie Rajnišové, pro než se vztah divadla a počasí stal prostorem pro metaforické promýšlení základů divadla z klimatických, ale i endemických perspektiv, perspektiv izolovaných enkláv a pravidel jasně vymezených systémů stejně jako dynamickým procesům s tolika proměnnými faktory, že jsou prakticky ve své komplexitě nepostihnutelné ve své totalitě. Labusová se vydala jinou cestou – cestou reflexe nejen lidských zásahů do globálního systému, ale i otevřením diskuse nad smyslem postantropocentrismu či anti- anebo exoantropocentrismu jako stimulů naší umělecké praxe, ale i jako platform, skrze něž lze jinak promýšlet roli člověka ve světě, ale i role jiné – zvířecí, rostlinné nebo kupříkladu identitu hub. Tato perspektiva, v níž se sice aplikují pravděpodobně čistě lidské kategorie, lidská prizmata a způsoby uvažování ukotvené v pojmech i projevech performance a komunikace, nabízí jiné čtení chování živočichu i flory.

Markéta Labusová zde staví svoji argumentaci nejen na obšírně citované literatuře (od Wohllebena přes Stibrala až ke Cailloisovi, Komárkovi či Hostinskému), ale i řadě dalších zdrojů (rozhovory s Radimem Labudou, filmy, projekt Heinerja Goebbelse, inscenace pro psy, popis jiných komunikačních systémů zvířat ad.), její psaní je hutné

a intenzivní. Jakoby se na nevelké ploše bakalářské práce snažila slisovat celé získané vědění, sesadit k sobě vějíře témat. To, co je do značné míry kladem textu – šíře záběru, nutkání dotknout se závažných motivů i idejí, snaha objevovat divadelní principy v přírodě nebo i jistá kritika našeho lidského, příliš lidského pohledu, však má i své nedostatky – je jimi právě ona divergentní, decentralizovaná, rozbíhavá tendence, která možná má za cíl ukázat onen záběr vědění, a to s vírou, že teprve skrze mnohost pohledů lze hovořit věrohodně, ale v tomto případě mnohdy argumentace není tolik opřena o jasnou linii, vlastní tezi či větší míru osobního risku a objevů. Jistým úskalím je i fakt, že s řadou zmíněných děl nemá přímou diváckou zkušenost, která by přeci jen vytvořila nosné podloží pro závěry a pozice. Argumentace je příliš skákavá, plná odboček, naznačených cest... Autorka ovšem dokáže umně užívat zdroje, sekundární textový aparát, vytahovat z nich nosné prvky, což je svého druhu dovednost, která je devízou této práce, ale v jistém smyslu i limitou.

Tento eklektický přístup je samozřejmě legitimní, je dílem surfařky po rozmanitých řečištích a myšlenkových vlnách, která dokáže spojovat a vázat různé až kosmické aspekty, teoretické platformy nechat sousedit s prděním ryb či projevy stromů. Koncentrovanější budování přesnějších a hutnějších tezí, konstrukcí a argumentací, které mohou být inspirativní v možná kritické či riskantní potenci, zde bohužel trochu absentuje. Je to možná nedostatek marginální, neboť kvality textu jsou značné, ba velké, ale hledisko míry je zde namístě. Není nutné leckdy znát a hltat všechny projevy světa, stačí jej zkoumat i v drobnějších úlocích a činnostech, neboť skrze detail lze někdy anebo možná vždy hovořit teprve o celku přesně, oprávněně a s mírou vlastní zkušenosti pozorovatele, vnímatele, akrobatického literáta či literátky. Když to totiž není osobní, ztrácí se někdy půda, ale chápu, že i cizí autoři, tvůrci jsou oporou pro bytostně intimní téma Markéty Labusové, jsou rukověti, jež jí pomáhá se v této otázce nalézt. Jen by možná otázka měla být silnější, aby na ní odpověď byla méně známá, respektive musela být konkrétněji probádána a vystavěna, osobitě promyšlena. To by donutilo marginálie odpadnout, odstředit se.

Bakalářská práce totiž osciluje mezi dvěma odtažitými póly – velkými tématy ve smyslu reflexe teorií a leckdy přehrší až nespojitých detailů. Pro příště je dobré nejen pěstovat cestu středu, ale i mysl začátečníka plného údivu a otázek. Palisáda knih totiž může být obraným valem, tvrzí, ale leckdy přes ni nelze dobře vidět ven. A vlastně o bytí venku a zakoušení světa této text primárně má být.

Kvalifikační diplomovou práci k obhajobě doporučuji.

Datum: 11.6. 2021

.....
p o d p i s